

Bron: binenlandsbestuur.nl, 8-12-2016

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD INKOPEN IS DE NIEUWE NORM

Marjolein Demmers 08 dec 2016

Eindelijk legt de overheid de focus van maatschappelijk verantwoord inkopen op impact en innovatie: Op 8 december is het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016 - 2020 gepresenteerd. Het is aan de ondertekenaars om de mogelijkheden van maatschappelijk verantwoord inkopen ten volle te benutten en het niet te houden bij een 'tekenfeestje'.

Het manifest is getekend door veel gemeentes, provincies, waterschappen en het Rijk. Zij spreken met het ondertekenen van dit manifest af dat ze hun inkoopbeleid actief gaan inzetten om bijvoorbeeld broeikasgassen te reduceren en de circulaire economie te realiseren. De plannen worden openbaar gemaakt en de uitvoering wordt gemonitord en gepresenteerd in een jaarlijkse benchmark. Dat is goed nieuws voor de Nederlandse economie.

Hoezeer deze stap ook is toe te juichen, we zijn er nog lang niet en de actiebereidheid en het aantal deelnemende partijen moet nu heel snel omhoog. Veel overheden zijn nog niet doordrongen van de enorme urgentie van het doorbreken van de status quo, en van de invloed die zij in de markt hebben met hun inkoopvolume. Op dit moment heeft een meerderheid van de overheidsorganisaties het manifest nog niet ondertekend. Ook staan er geen afrekenbare doelen in het manifest.

Het inkoopbeleid van de overheid is een belangrijk instrument om innovatie aan te jagen en bedrijven te stimuleren om duurzame producten en diensten te leveren. Elk jaar besteedt de overheid 60 miljard euro aan bijvoorbeeld auto's, catering en gebouwen. Op dit moment hebben gemeentes echter slechts sporadisch inkoopbeleid waarmee duurzame innovatie écht wordt gestimuleerd.

In het manifest dat donderdag is gepresenteerd staan veel goede plannen om maatschappelijk verantwoord inkopen te bevorderen. Zo gaat elke ondertekenende partij op korte termijn een actieplan schrijven waarin algehele doelstellingen en ambities worden vertaald naar meetbare doelstellingen voor de inkoop. Ook wordt er niet alleen meer gekeken naar de minimumcriteria voor duurzaam inkopen, maar wordt de markt uitgenodigd om zo duurzaam mogelijke producten en diensten te ontwikkelen en te leveren. Zowel bestuurder, budgethouder/opdrachtgever als inkoper worden allemaal betrokken. Dat is belangrijk, want gebrek aan deze betrokkenheid is nu nog vaak de belemmering om daadwerkelijk anders in te kopen.

De leden van De Groene Zaak, 200 duurzame bedrijven, kijken enorm uit naar de concrete effecten van dit manifest. Zij hebben hier lang op gewacht. Al die tijd beloofde de overheid écht duurzaam te gaan inkopen, maar bleef het in de praktijk bij enkele goede voorbeelden, veel symboolmaatregelen en mooie woorden. Het wordt de hoogste tijd dat we nu in de praktijk gaan merken dat de overheid haar eigen doelen serieus neemt, en consistent vertaalt naar de markt. Zodat effectief maatschappelijk verantwoord inkopen eindelijk niet langer de uitzondering is, maar de norm wordt, voor *alle* overheden.

Om de overheidsorganisaties hierbij goed te ondersteunen, en gewoontes te doorbreken, is het nodig dat er voldoende middelen worden aangewend door het Rijk en PIANOo (Het Expertisecentrum Aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken) om kennis in te brengen en ervaringen te delen. Het Rijk heeft daarbij een belangrijke voorbeeldfunctie met een jaarlijks inkoopbudget van 10 miljard euro. Ook hier moeten nog forse stappen worden gemaakt en is een stevige kennis- en capaciteitsimpuls nodig. Dit manifest is een hoopvol signaal dat nu een doorbraak wordt bereikt, maar “the proof of the pudding is in the eating”.

Marjolein Demmers is directeur van De Groene Zaak